

číslo 12

TISOVSKÝ MESAČNÍK

december 2010

Mestské noviny
občanov Tisovca
a Rimavskej Píly
XX. ročník

cena 0.25€

V novembri sa uskutočnilo

prijatie jubilantov,

Imrichovský jarmok.

V decembri sme stihli zatiaľ:

obnovenie náučného chodníka na Hradovú

sviečkový pochod ku Dňu boja proti AIDS

slávnostné zasadnutie v rámci ukončenia volebného obdobia

zažatie vianočnej výzdoby s Mikulášom

Štefan Sabó

Vianočné zvony

Po roku nás opäť budia
a z každodennej všednosti
plnej nelásky a chladnej
nevšímavej mrzutosti,
v ktorej ľudsky chradnú
ľudia,

nás súcitne posúvajú
do náručia šľachetnosti
a vianočnej sviatočnosti
ich – tmou Štedrého večera
vibrujúce tóny.

Hej, takým sú
balzamom na dušu,
aj takým bývali
vždy štedrovečerné zvony.

Radovať sa z Narodenia
tak spontánne, rozjasane,
najprítulnejšími,
najhrejivejšími tónmi,
vedia iba ony.

Driemajúce čaro Vianoc
predovšetkým ich zásluhou
sa rozlieva slávnostnou tmou
po celej krajine.

Po domoch, ich interiéroch,
suverénne zavládne aj
na slávnostnej
štedrovečernej hostine,

zušľachtí aj potraviny,
cítiť ho aj
v prípitkovom víne.

Nuž tak, práve hlahol zvonov,
čo sa šíri sviatočnou tmou
Štedrého večera,
je spúšťačom zvláštnej eufórie,

ktorá nánosy všednosti
zo všetkého zmyje,
účinne a podmanivo
atmosféru Vianoc budí.

A v nej Ježiškova láska
ako šľachetná pozlátka
obaľuje srdcia ľudí...

František Bábela

**BBSK - Gemersko-malohontské
osvetové stredisko Rimavská Sobota
Mesto Tisovec**

Vás pozývajú
na XXX. ročník
regionálnej prehliadky
speváckych zborov dospelých

30

DAXNEROV TISOVEC

17. decembra 2010
o 18,00 hod
v kinosále MsKS Tisovec

Účinkujú:

Detský spevácky zbor LYKOVIEŇKY Tisovec
ZUŠ Tisovec

Mužský spevokol Dr. Samuela Daxnera Tisovec

Spevácky zbor RIMAVA Hnúšťa

Spevácky zbor BONA FIDE Rimavská Sobota

Spevácky zbor mesta Putnok (MR)

Spevácky zbor MĀJ mesta Žilina

EGT VOICE zbor Evanjelického gymnázia Tisovec

Spevácky zbor pri ZUŠ Revúca

ANDANTE ZO Csemaadok-u Tornaľa

Cirkevný spevokol NÁDEJ Revúca

o 17,00 hod VIANOČNÁ NÁLADA

- predajná výstava výrobkov ľudových remeselníkov
vo vestibule pred kinosálom

Pod zúštitou

Ing. Petra Mináča, primátora mesta Tisovec

Sponzor podujatia:

CALMIT VÁPENKA Tisovec

Pozývame Vás aj na podujatia:

**10.12. Mikulášsky program ZŠ
- kinosála 16:00**

**15.12. Koncert ZUŠ Tisovec
- kinosála 16:00**

**17.12. Slávnostné MsZ a sľub
novozvolených poslancov a
primátora mesta
- obradná sieň MsÚ 15:00**

**25.12. Premiéra DS T. Vansovej -
Kultúrny dom R. Píla 15:00 a 16:00**

**30.12. Predsilvestrovská zábava
- spoločenská sála 20:00**

**31.12. Silvester na námestí
i v Rimavskej Píle**

Ďakujem za dôveru, ktorá zaväzuje!

Chcem Vám dokázať, že výsledok komunálnych volieb v Tisovci nie je mojím víťazstvom, ale úspechom občanov Tisovca a Rimavskej Pily! Vážení občania,

27. novembra ste ma na ďalšie štyri roky vybrali za svojho primátora mesta Tisovec a miestnej časti Rimavská Píla. Bude to už naše šieste spoločné volebné obdobie, kontinuita a dôvera, akú nemajú občania ku svojmu primátorovi v žiadnom meste Slovenskej republiky. Zvolili ste si skúsenosť a istotu, za čo vám všetkým zo srdca ďakujem. Prejavili ste aj silnú občiansku angažovanosť, veď od roku 1990 sme v týchto voľbách dosiahli druhú najvyššiu účasť, čím ste naznačili, že Vám skutočne nie je ľahostajné, kam naše mesto smeruje, ale naopak, veľmi vám na ňom záleží.

Dovoľte, aby som vám všetkým poďakoval za dôveru, i za vysokú účasť vo voľbách. Nemá význam na nič čakať, ihneď musíme začať ďalej pracovať. Čaká ma veľa aktivít, ktoré musím vykonať, aby som dokázal, že úsilie, ktoré som

prezentoval pred voľbami, nebolo len predvolebnou kampaňou. V tomto volebnom období majú mestá a obce poslednú možnosť získať financie na rozvoj z eurofondov. Som nesmierne rád, že ste svojim hlasom dali najavo, že Tisovec neriskuje a podporili ste moju kandidatúru. 6,5 milióna Eur sme už spoločne získali – zrekonštruujeme za ne centrum mesta a ZŠ Dr. V. Clementisa. Deti z Tisovca a Rimavskej Pily budú navštevovať modernú, novú školu so športovým areálom, bazénom. Centrum mesta bude atraktívnejšie pre domácich, i návštevníkov. V roku 2012 dokončíme intenzifikáciu čističky odpadových vôd. Tisovec bude mať jednu z najmodernejších technológií.

Ak by ste sa opýtali, čo ma vo voľbách potešilo najviac, musel by som odpovedať, že to bol záujem mladých ľudí. Mnohí, hoci študujú a pracujú mimo nášho mesta pristúpili k voľbám veľmi zodpovedne, našli si čas a prišli do Tisovca. V takomto záujme mladých o veci verejné vidím veľkú nádej a z mojej strany aj záväzok, aby som ešte viac usiloval o vytvorenie lepších podmienok pre život mladých ľudí. Verím, že úspešne dočerpáme financie z fondov EÚ, odštartujeme

novú koncepciu rozvoja cestovného ruchu v Tisovci a rozbehneme projekt Zubačka, najvýznamnejší projekt cestovného ruchu v širokom okolí. Budem tvrdo presadzovať, aby sa v týchto projektoch uplatnili hlavne šikovní, energickí, mladí ľudia. Vážení občania,

za všetky plány a nápady, ktoré som v uplynulých rokoch v Tisovci a v našom regióne realizoval, vďačím vám. Vy ste ma žiadali o riešenie vašich problémov, v rozhovoroch ste naznačovali, čo by naše mesto posunulo ďalej. Som pripravený naďalej počúvať vaše slová. Neváhajte preto hocikedy prísť na mestský úrad, osloviť ma na ulici, zatelefonovať, opýtať sa niečo na internete. Dali ste mi dôveru a to ma zaväzuje. Chcem sa poďakovať i všetkým ľuďom, ktorí ma morálne podporovali a povzbudzovali a verím, že mladí ľudia si nájdu cestu ku svojmu primátorovi aj prostredníctvom sociálnej siete Facebook, ktorú som začal na komunikáciu s občanmi tiež využívať.

Teším sa na ďalšie roky úspešnej spolupráce s každým z vás. Ďakujem.

Ing. Peter Mináč

Vážení voliči!

Chcem sa Vám všetkým poďakovať za to, že ste mi odovzdali hlasy ako kandidátovi za primátora mesta Tisovec a kandidátovi na poslanca do MZ v Tisovci.

S úctou a pozdravom
Ing. Jaroslav Hečko

Ochotnícke súbory v meste radi privítajú medzi sebou nových členov. Ide o Mužský spevokol Dr. Samuela Daxnera, Dychovú hudbu Hradovanka, Tisovské mažoretky a Mažoretčatá. Záujemcovia sa môžu hlásiť na oddelení kultúry a športu, alebo u dirigentov a vedúcich súborov. Zároveň oznamujeme záujemcom, že hľadáme vedúceho (vedúcu) pre folklórne súbory.

Trošku humoru nezaškodí

Moji milí rodáci,

ďakujem Vám za nevydarený pokus mať ma v mestskom parlamente. Prajem všetkým bukekele Vianoce a šťastný nový rok.

K všeobecnej veselosti chcem aj ja prispieť, aj keď našej rodáčke – humoriste, sa iste nevyrovnám.

Myslím si totiž, že je načim v Tisovci prehodnotiť Vianoce. Veď aj rokmi osvedčené oslavy „Sviatkov zimy“ a „Príchod Deda Mráza“ mali svoje čaro...

Prečo by sme si nemohli miesto vianočných kolied opäť zaspievať „V lesú radílas' jólačka“...

S úctou Váš El Kriška – Pilánský

P.S.: Možno by prišiel aj Fidel, prípadne Raul, či Hugo...

Animačný kurz na chate Zbojská

V dňoch 7. – 8. 10. 2010 sa konal animačný kurz v rekreačnom zariadení CHATA ZBOJSKÁ. Zúčastnili sa ho študenti prvého ročníka Strednej odbornej školy (SOŠ) v Tisovci študujúci v odbore manažment regionálneho cestovného ruchu. Kurz sa niesol v duchu poznávania okolia Tisovca a prípravy animačných aktivít. Študenti si vyskúšali úlohu sprievodcov cestovného ruchu pri prezentácii nimi spracovaných informácií o navštívenej lokalite a jej okolí. Piatkový večer patril animačným činnostiam. Priebeh celého večera si manažovali študenti sami. Každý jeden z nich prispel svojou troškou do programu a výsledkom bol nezabudnuteľný večer plný dobrej nálady. K nej prispeli excelentné herecké výkony študentov pri hre Partička, ako aj Slovensko má talent. Kreatívny večer bol zavŕšený diskotekou v maskách. Aj tu študenti ukázali, že fantázia im rozhodne nechýba. Na parkete bolo možné vidieť upírov, čertíkov, bábätká a raperov. Prišli aj také hviezdy ako Hannah Montana či Michael Jackson. Súčasťou kurzu bola prechádzka po okolí a návšteva salaša Zbojská. Animačný kurz svedčí o kvalite odboru manažment regionálneho cestovného ruchu, ktorý škola ponúka od roku 2008. Okrem bohatej teoretickej základnej nadobudnú praktické zručnosti prostredníctvom animačných kurzov organizovaných školou.

Ing. Erika Macková

Fakty o tisovskom urbári

Urbáriálna spoločnosť v Tisovci má svoju tradíciu. Systém riadenia spoločnosti podlieha kontrole dozornej rady. Po personálnych zmenách v roku 2010 výbor analyzoval situáciu a vytýčili sa hlavné úlohy, ktoré boli prezentované aj valných zhromaždeniach a sú doteraz prioritou pre činnosť výboru. Ochrana majetku, jeho zveľaďovanie majetku, vyrovnané hospodárenie, vyplácanie dividend vlastníkovi podielov. Pripravil sa predbežný návrh stanov, ktoré dal výbor urbáriálnej spoločnosti na pripomienkovanie zapísaným členom spoločnosti. Po zapracovaní pripomienok, aj od Ev. cirk. zboru Tisovec, budú znova dané na pripomienkovanie. Je potrebné pre budúcnosť doplniť Zmluvu o založení pozemkového spoločenstva stanovami, lebo táto zmluva z roku 1995, podľa ktorej sa riadi výbor, už nevystihuje v plnej miere súčasné hospodárske a spoločenské potreby. Stanovy, pokiaľ sa schvália, budú doplnkom k tejto zmluve. Výbor jednoznačne vyzval členov na pripomienkovanie stanov. Významným krokom nového výboru bolo zavedenie úradných hodín,

kedy si môže každý prísť požiadať o informácie a preveriť svoje vlastnícke vzťahy. Je to prínosom pre zvýšenie informovanosti členov. Táto možnosť sa využíva, čo predtým nebolo. Hospodárenie je transparentné a každý zapísaný člen môže byť informovaný o stave hospodárenia. Doteraz zaužívaný systém pridelov palivového dreva už funguje viac rokov a môžu ho zmeniť vlastníci podielov na valnom zhromaždení. Informácie tohto druhu boli poskytnuté aj zborovému dozorcovi evanjelického cirkevného zboru predsedom a členmi výboru urbáriálnej spoločnosti. V roku 2010, boli zatiaľ vyplatené najvyššie dividendy a podstatne sa zhodnotil majetok spoločnosti. Zároveň prebehla vecná diskusia a pán zborový dozorca neprejavil nespokojnosť.

Preto nás zarazilo vyjadrenie k situácii ohľadom Urbáriálnej spoločnosti Tisovec, publikované v Zborovom liste evanjelického cirkevného zboru, Advent 2010. Uverejnené informácie sú nepodložené a nikdy tak neboli prezentované výborom Urbáriálnej spoločnosti Tisovec.

Výbor Urbáriálnej spoločnosti Tisovec, pozemkové spoločenstvo

Pozn. red.: O čo vlastne šlo v zborovom liste sme nevedeli a tak sme sa opýtali kompetentných. Predstavitelia cirkevného zboru (Marián Krivuš a Juraj Matko) sa vyjadrili, že sa jedná o interný problém medzi vedením urbáru a podielníkmi urbáru, ktorými je aj cirkevný zbor. Citujeme z odpovede: „Verejná diskusia okolo tejto problematiky je čisto v kompetencii podielnikov a vedenia urbáru a je zbytočné zaťažovať do týchto problémov aj ostatných občanov Tisovca, ktorí nie sú členmi cirkevného zboru. Inak by to bol bulvár a bolo by to z našej strany nezodpovedné. Vyjadrenia, ktoré boli napísané v Občasníku cirkevného zboru sú internou a súkromnou záležitosťou evanjelického cirkevného zboru a bolo by obrázujuce, ak by sme do tejto problematiky zatiahli aj nič netušiacich občanov nášho mestečka. Jedná sa teda o interné problémy medzi podielníkmi, ktorých práva zastupuje aj cirkevný zbor s odbornou právnou pomocou a vedením urbáru v Tisovci.“

Výsledky volieb do orgánov samosprávy mesta Tisovec a m.č. Rimavská Píla zo dňa 27. novembra 2010

- za primátora mesta zvolený:

priezvisko a meno	počet hlasov
Mináč Peter, Ing.	1374

nezvolení:

priezvisko a meno	počet hlasov
Hecko Jaroslav, Ing.	397
Hujbert Ivan	33

- za poslancov MZ mesta vo volebnom obvode Tisovec zvolení:

priezvisko a meno	počet hlasov
Svobodová Marta, Mgr.	710
Kubíni Karol, Ing.	614
Buchta Róbert, Ing.	477
Kojnok Dušan	428
Hruška Karol	414
Lopušný Marcel, Ing.	412
Šlajfer Milan	392
Keleti Mário, JUDr.	378
Milecová Irena, Mgr.	369
Hecko Jaroslav, Ing.	366

nezvolení (náhradníci):

priezvisko a meno	počet hlasov
Huňová Valéria, Ing.	365
Koziaková Anna, Ing.	343
Dolinaj Dušan	325
Bálint Štefan, Ing.	312
Krivuš Marián, Mgr.	309
Boháčik Róbert	300
Cibuliak Pavel, Ing.	299
Stejskal Michal	283
Kajba Juraj	263
Pašiak Vladimír	226
Hutka Dušan, Ing.	224
Lazák Marian	210
de Buhrová Renáta	209
Čuvajová Kamila	204
Mihálová Tatiana, Mgr.	192
Kajbová Marcela	178
Guzma Rastislav, Ing.	176
Petróczy Roman	151
Suja Jaroslav	150
Oravec Marian	141
Šajgalíková Mária	137
Kekeňáková Vlasta	126
Rončáková Janka	123
Vetrák Peter	116
Kojnoková Monika	104
Vetrák Ján	96
Brndiar Jaroslav	95
Pastýr Šimon	93
Hujbert Ivan	74
Jacho Rastislav	68
Očován Zdenek, Ing.	59
Blaško Peter	57
Selčanová Zlata, Mgr.	50
Rosiár Marian	44

- za poslancu MZ vo volebnom obvode Rimavská Píla zvolený:

priezvisko a meno	počet hlasov
Lacko Jaroslav	105

nezvolení (náhradníci):

priezvisko a meno	počet hlasov
Kriška Ľudovít, MvDr.	52
Kubinská Miriam, PaedDr.	45

účasť voličov 55,17%

Mária Blašková, predsedkyňa volebnej komisie

Ceny predsedu BBSK sú rozdane

Osem jednotlivcov a jeden kolektív si v piatok, 3. decembra 2010, v Divadle Jozefa Gregora - Tajovského vo Zvolene prevzali najvyššie ocenenie – Cenu predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja. „*Slovensko nie je veľká krajina a náš kraj v rámci Európy je len malou bodkou na mape. Nemáme veľké ložiská nerastných surovín, ale to, čo máme a na čo môžeme byť právom hrdí, je krásna príroda a ľudia, ktorí tu žijú. Ich múdrosť, pracovitosť a tvorivosť je bohatstvo, ktoré nám nikto nevezme,*“ poznamenal vo svojom príhovore predseda BBSK Vladimír Maňka. Usilovnosť, zariadenosť, svedomitosť a v neposlednom rade aj talent, to je len niekoľko spoločných čŕt, ktoré charakterizujú laureátov Ceny predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja za rok 2010. Cenu predsedu za dlhoročnú umeleckú činnosť v oblasti divadla a hovoreného slova získal **Ján Valentík**. Druhým laureátom z oblasti divadla a herectva bol krupinský rodák **Viliam Polónyi**. Ten si však ocenenie pre zdravotné problémy nemohol prevziať. Moderátor večera, Patrik Herman preto prečítal jeho list. „*Vo Zvolenskom divadle som pred rokmi začínal ako inšpicient. Ani som vtedy nevedel, čo to vlastne je. Stretol som sa tam s vynikajúcimi ľuďmi, ktorí sa mi stali priateľmi na javisku aj v živote. Želám vášmu kraju veľa ďalších talentov,*“ píše v liste Viliam Polónyi. Laureátom Ceny predsedu za rok 2010 sa stal aj chodecký tréner **Juraj Benčík**. Predseda BBSK ho ocenil za rozvoj športovej chôdze, výchovu mladých talentov a úspešnú dlhoročnú reprezentáciu Banskobystrického

samosprávneho kraja a Slovenska. Ocenenie si prevzal aj profesor **Myrón Malý**, riaditeľ Národného rehabilitačného centra v Kováčovej. Cenu získal za rozvoj medicíny v oblasti rehabilitácie. Ďalším držiteľom ceny je profesor **Svetozár Dluholucký**. Cenu získal za rozvoj medicíny v oblasti pediatrie, speleoterapie a vysokoškolského vzdelávania v nelekárskych odboroch. Riaditeľka Strednej odbornej školy hotelových služieb a obchodu **Alžbeta Staníková** získala cenu za rozvoj školstva a osobný prínos pri premene tradičnej školy na moderné viacúčelové dynamické centrum odborného vzdelávania mládeže v oblasti hoteliérstva. Za celoživotnú prácu a významný prínos pri rozvoji knihovníctva v BBSK dostala cenu riaditeľka Krajskej knižnice Ľ. Štúra vo Zvolene **Katarína Ďurovcová**. Predseda BBSK Vladimír Maňka ocenil aj olympioničku **Anastasiyu Kuzminu**. Získala ju za vynikajúcu reprezentáciu BBSK a Slovenska. Kolektív **Bábkového divadla na Rázcestí v Banskej Bystrici** získal cenu za pôvodnú autorskú umeleckú tvorbu, 50-ročnú úspešnú divadelnú činnosť a realizáciu medzinárodného festivalu Bábkarská Bystrica. „*Veľmi si vážim, čo ste pre náš kraj a pre celé Slovensko urobili. Dovoľte, aby som sa vám za všetko poďakoval,*“ povedal na záver slávnostného oceňovania predseda BBSK Vladimír Maňka. O kultúrny program sa postarala Základná umelecká škola zo Sliača, pedagógovia Konzervatória Jána Levoslava Bellu v Banskej Bystrici a herci hostiteľského Divadla Jozefa Gregora - Tajovského vo Zvolene. Prekvapením pre všetkých hostí a ocenených bolo vystúpenie speváka Pavla Hammela. Mgr. Peter Hajnala, hovorca BBSK

Ku gratulantom sa pripája aj tisovská kultúra

Žiaci Evanjelického gymnázia v Tisovci a medzinárodný projekt „The People Speak – Global Debates“

Tento rok sa žiaci Evanjelického gymnázia v Tisovci po niekoľkých rokoch opäť zapojili do projektu

„Global Debates“. Je chvályhodné, že práve v tomto období, keď majú žiaci plno povinností v škole sa

niekto zapája aj do rôznych iných mimoškolských aktivít. Jednou z nich je aj už spomínaný „Global Debates“. Žiaci sa v ňom budú zameriavať na mnoho rôznych aktivít, prostredníctvom ktorých budú informovať svojich spolužiakov a verejnosť o aktuálnom globálnom probléme. Tento rok to bude problém imigrácie. Prvou aktivitou ktorú žiaci zorganizovali bola verejná debata priamo na zasadnutí mestského zastupiteľstva v Tisovci, ktorá sa konala 27. 10. 2010 o 15 tej hodine. Na tejto debate žiaci uviedli problematiku imigrácie ako takej a predniesli svojmu publiku dva rôzne pohľady na aktuálny problém. Jedna strana žiakov obhajovala zlepšenie sociálnych a ekonomických práv imigrantov a tá druhá bola proti takémuto opatreniu. Dúfame, že žiakom sa v tomto projekte bude dariť podľa ich predstáv a prajeme im s ním veľa úspechov.

red.

CELOSLOVENSKÁ KONFERENCIA

V Žiline, v dňoch 15.-16. novembra 2010 sa uskutočnila celoslovenská konferencia pod názvom Podnikateľské zručnosti ako kľúčové kompetencie v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy, pod záštitou ministra školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Eugena Jurzycu.

Konferencia ponúkla príležitosť, formou samostatných workshopov alebo odborných príspevkov z skúsenosti z rôznych typov škôl i regiónov Slovenska z realizácie úspešných projektov a diskutovať o možnostiach rozvoja či rozšírenia úspešných projektov do ďalších regiónov. V snahe zabezpečiť kvalitný priebeh a rozvoj programov Junior Achievement Slovensko (JASR) na školách bola dôležitá účasť každého

pedagóga realizujúceho tieto programy. Pedagógom reprezentujúcim našu školu, Evanjelické gymnázium v Tisovci bol Ing. Ladislav Čajko, ktorý zároveň na konferencii dostal Ocenenie za spoluprácu, dosahovanie cieľov a podporu filozofie programov Junior Achievement. Vďaka tohtoročnej konferencii sme získali ďalšie informácie o nových trendoch a skúsenostiach v dynamicky sa rozvíjajúcej oblasti prípravy študentov na vstup a uplatnenia sa na trhu práce. Našmu učiteľovi gratulujeme k získanému oceneniu a želáme mu aj naďalej veľa úspechov v jeho práci, vo vzdelávaní nás, študentov Evanjelického gymnázia v Tisovci.

Zdroj: Dominika Kňazková

Gardista Svätopluk

dostal odklad. Môže ostať na hradnom nádvorí, aj to len pod podmienkou, že zmizne gardistický odznak z postroja koňa a odstráni sa zmienka, že je kráľom „starých Slovákov“. Stanovila to odborná vysokoselektívna, protisvätoplukovská a nepriamo aj protislovanská komisia.

Každá socha je umelecké dielo. Podobne ako obraz vyjadruje pocity autora, ktoré premieňa do jeho diela. V tomto prípade je to snaha autora vzbudiť pocit národnej uvedomelosti, ktorý Slovákom chýba. Či je podkova a uzda taká alebo inakšia, to nehrá žiadnu rolu. Dôležité je, ako to vidí umelec. Tu platí názor bývalého čínskeho premiéra, ktorý tvrdil, že nezáleží, či je mačka biela alebo čierna, hlavná vec je, že chytá myši. Socha, súdiac podľa zúrивých reakcií niektorých protislovákov, svoj účel plní.

Či Svätopluk bol kráľ, na to dávajú odpovede najpovolanejšie osobnosti, nezaťažené ideológiami a primitívizmom.

Západofranský kronikár Regino, opát kláštora Benediktínov z Prümü, súčasník Svätoplukov, po Svätoplukovej smrti uviedol: „Kráľ moravských Slovanov (teda Moravanov a Slovákov) už medzi svojimi... dožil sa posledného dňa“. (Kniha kráľov) (3)

Roku 1099 sa český kronikár Kosmas uberal cez Slovensko do Ostrihomu. Do svojej kroniky Čechov (Chronica Boemorum) napísal: „Svätopluk, kráľ Moravy, ako sa všeobecne rozpráva, zmizol, uprostred vojska“.

Bavorskí biskupi v júli roku 900 písali pápežovi Jánovi IX, aby neposielal arcibiskupa Jána „.... in terram Sclavinorum qui Moravii dicuntur“ teda do zeme Slovákov, ktorí sú Moravani, nazývaní. (1) Pápežská kúria, biskupi a iní, na základe čulých stykov s nitrianskym kniežatstvom, hlavne s Metodom, jeho žiakmi, Svätoplukom a intrigantom Wichingom, dobre vedeli, že existujú Slováci. Preto (biskupi) Moravanov Marahenzés ako takých nespomínajú. To je pozoruhodné, lebo v tých časoch Slováci boli prikrýti menom Moravani, keďže Nitrianske kniežatstvo bolo časťou Veľkej Moravy. Podobne za ČSR, Slováci boli prikrýti názvom Čech (Czech) a za hranicami republiky sa o Slovákoch nevedelo.

Pápež Štefan V. lise „Quia te zelo fidei“, adresuje „Zventopolco Regi Sclavorum“ - Svätoplukovi kráľovi Slovákov – nie kniežaťu (1).

Pápež Ján VIII. V liste Industriae tuae oznamuje, aby evanjelium bolo čítané po latinsku, potom „ Sclavinica lingua translata – preložené do slovenčiny. (1) To nebol obyčajný súkromný list. Slávnostne sa vyhlasoval od oltára v Chráme Sv. Petra v Ríme a potvrdzuje to aj list pápeža Štefana z roku 885, v ktorom je zdôraznené, že Svätoplukova kráľovská moc má teokratický pôvod, že pochádza od Boha, že Svätopluk je kráľ z Božej milosti „Rex Dei gratia“. (2)

Keď Cyril a Metod prišli na Veľkú Moravu, mali na pútnickej palici byzantský dvojkríž, symbol ich poslania, ktorý sa stal symbolom Nitrianskeho kniežatstva, kde bolo v tom čase hlavné pôsobisko Metodovo. Keď prišiel do Ostrihomu sv. Štefan, aby prevzal trón po Gejzovi – jeho otcovi, unikol smrti pred búriacimi sa

staromadžarmi, vedenými Kopáňom (Cupan lat), šomodžským županom, ktorý si robil na trón nárok. Štefanovi sa podarilo prísť do Bini (pri Nových Zámkoch), kde bola posádka Nitrianskeho kniežatstva, na čele so slovenskými veľmožmi, Huntom, Pozňanom a ďalšími, ktorých žiadal o pomoc (a možno, ako nitrianske knieža ich aj poznal). Títo revoltu potlačili. Kopáňovo telo rozštvrtli a jeho časti v štyroch mestách, na výstrahu staromadžarom, vyvesili. Sv. Štefan viedol vojsko pod byzantským, po prijatí už nitrianskym, čiže slovenským dvojkrížom, lebo nitrianske kniežatstvo bolo „terra Sclavinorum“ zem Slovákov – vid' hore. Štefan si podržal slovenský dvojkríž aj ako kráľ uhorský. Za jeho vlády bol dvojkríž aj erbom uhorským. Pod ním pokračoval v boji proti rebelujúcim staromadžarom bojujúcim pod znakmi turulov a konských chvostov. Vo Viedenskej kronike sv. Štefan drží vlajku a štít, na ktorých je dvojkríž na troch kopcoch. Ten istý erb vidíme na obraze „Vit'azstvo kráľa Štefana nad bulharským panovníkom“ a ďalších obrazoch. (3)

Regino pripomína, že Svätopluk ešte ako nitrianske knieža stal sa kmotrom kráľovi Arnulfovi. Novorodenec dostal meno po krotom otcovi, Svätopluk. Ako päťročného ho Arnulf ustanovil za lotrinského kráľa. Ako favoboček nemal právo na rodinný erb. Náhradou

sa mu stal byzantský (slovenský) dvojkríž, ktorý je i dnes v Lotrinskom štátnom znaku. „Gardistický dvojkríž“ vidíme na obraze, kde René z Anjou, vojvoda Lotrinský (15 st.) sedí na koni, ktorý má na boku, v kruhu presnú kópiu „gardistického kríža“. Podobný kríž – bez kruhu je aj v topolčianskom a nitrianskom erbe. Dvojkríž

na Svätoplukovom koni bol krížom samostatného Slovenska, tak ako sme sa na gymnáziu o tom učili. Preto ešte aj teraz mnohým leží v žalúdku.

Svätoštefanskú korunu na hlave uhorského a teda aj slovenského kráľa v Komárne, sv. Štefan na hlave nikdy nemal, ani ju nevidel, lebo vznikla po jeho smrti. V roku 1944 prisahal na ňu fašistický vodca nyilašovcov Šípových krížov, popravený ako vojnový zločinec. Pre tieto skutočnosti mala by byť zo sochy odstránená? Veď je to nezmysel. Jej prepojenie s fašistami je ako prepojenie „gardistického“ kríža s dvojkrížom autonomistickým.

Profesor Kálmán, Benda a Erik Fugedi v knihe Tausend Jahre Stephanskron (Budapešť 1989) bránia názov koruny tým, že „...nie je podstatné, či táto koruna ako predmet bola skutočnou korunou. Podstatné je nezvratná viera všetkých, že ňou bola“. Napriek tomu že je to klamstvo Maďari ale ani Slováci tento fakt nielenže nekritizujú, ale ani nespomínajú. Čítanie Maďarov sa rešpektuje. Osobnosť kráľa Svätopluka je symbolom zvrchovanosti národa. Niektorým kole oči, lebo zjednocuje národ. Toto a nič

iné je dôvod prečo inkvizícia preverovacia komisia sa snaží sochu odstrániť. Svätoplukov kráľovský titul uznávali pápeži, biskupi i historici. Žiadna demagógia to nemôže vymazať. Na hanbu to tak robia samotní Slováci. Vlastnými rukami degradujú svojho kráľa na podnet za Slovákov preoblecených neprijateľov ale aj obmedzených hlupákov. A naša reprezentácia, ktorej povinnosťou je chrániť okrem iného aj históriu národa, je ticho...

Dvojkríž na boku Svätoplukovho koňa vždy bol slovenským znakom. Ako gardistický ho tak neoznačovali, lebo ho nevytvorili gardisti. Taký bez zmeny je tu už storočia. Prívlastok gardistický sa zjavil nedávno ako produktu protislovenského zákerníctva. Po rozpade Uhorska Maďarsko prebralo uhorský erb so slovenským dvojkrížom, ktorý reprezentoval Feldvidék, teda Slovensko – Hornú zem. Slovensko nikdy nepatrielo a nepatrí Maďarsku. Tak isto slovenský dvojkríž nepatrí do maďarského erbu, kde je uväznený, len podporuje tých, čo tvrdia, že Slovensko je odtrhnutá zem pod dočasnou správou Slovákov a pod.

SME (utorok 7.9.2010) konštatuje: „To, že bola Sulíkova komisia naozaj odborná a kvalitná, by vari mohlo najlepšie dokazovať práve to, že sa pri jej zostavovaní na Maticu neobrátili“, čo možno preložiť ako „vylúčenie odborníkov, ktorí by nepodporili skrytý cieľ manipulátorov s verejnou mienkou“. Preto nebol pozvaný Prof. PhDr. Matúš Kučera DrSc., historik, vysokoškolský pedagóg a autor niekoľkých kníh z obdobia, o ktorom je reč. A ďalší odborníci.

K objektívnosti a kvalite spomínanej komisie neprispieva ani historička Marína Zavadská, ktorá bola na čele komisie. „Výštudovala na Stredoeurópskej univerzite v Budapešti, venuje sa dejinám propagandy a širšieho kontextu budovania režimových lojalít v 20. storočí. Preto možno poľahky spochybniť jej odbornú spôsobilosť posudzovať slovenský stredovek z 9. storočia. (Kultúra 15.9.2010) Mám asi smolu. V článkoch, ktoré som od nej čítal, nenašiel som nič pozitívne o Slovenskom štáte. Získal som dojem, možno mylný, že sa dostala k prameňom, aby mohla vychytať negatívne stránky obdobia, čo by bolo dokonca zaslužené, keby sa dotkla aj strán pozitívnych, čím by jej práce nadobudli charakter objektívnejší a tak by boli viac uveriteľné.

Za národ sú zodpovední nielen tí, čo manipulujú s verejnou mienkou, ale my všetci. Je našou povinnosťou, aby sa socha Svätopluka vrátila do pôvodného stavu. Treba žiadať našich poslancov, aby o našej žiadosti informovali vládu.

Ak nechceme, aby sme boli na posmech Svätoplukovi, musí ostať na Hrade.

Použitá literatúra:

- (1) Veľký omyl Veľká Morava – Dominik Hudec str. 62-65
- (2) Kráľ Svätopluk – Matúš Kučera str. 106-108, 102-103
- (3) Kniha kráľov str. 34

MUDr. Jaroslav Rafaj

*Ak láska topí ľad čo pani Zima vyčarila,
ak dá človek viac čo v sebe skrýva,
ak vládne všade ticho a počuť len praskať mráz,
padajúce vločky a v detských očiach je vidieť jas,
tak prišla doba, keď každý pre každého má pár prívetivých viet,
pre ten zázrak Vianoce a nad čaro Vianoc nič krajšieho niet!*

Šťastné a veselé Vianoce Vám prajú pracovníci kultúry

Najkrajšie sviatky roka

Za oknom poletuje biely sneh, čarovné kvety namaľoval mráz. To mesiac december navodil Vianoc čas a v očiach detí zažal aj náš sen.

O teple domova a voňajúcom ihličí, darčekom, ktoré lásku prezrádzajú, keď človek chce byť bližšie k človeku a ruky v objatí sa stretávajú.

Pri jase sviec a piesni sviatočnej darujeme si šťastie, čo najväčší dar býva. Veď s nádejou a vierou v dobro človeka môže byť sviatok aj tá ďalšia chvíľa.

Mgr. Vlasta Krišková

Študentská spoločnosť energetic, 1. časť, predstavenie

Aplikovaná ekonómia je nepovinným predmetom žiakov 4. ročníka na Evanjelickom gymnáziu v Tisovci. Každoročne sa

záujem študentov o tento predmet zvyšuje a tento rok sa o členstvo v novovzniknutej firme uchádzalo až rekordných 42 žiakov.

Študenti zakladajú firmu zaregistrovanú ako združenie fyzických osôb, ktorá je tvorená úplne od nuly. Dohodnú sa na vlastnom názve, logu, hymne, motte, produktoch, firemných uniformách aj spoločenských akciách. Po vstupných testoch a pohovoroch sú žiaci začlenení na jednotlivé posty. Vďaka novým znalostiam sa zo študentov s tínegerskými problémami stávajú manažéri, prezidenti, alebo viceprezidenti, ktorí sa učia podnikat'. Vedia pracovať s reálnymi peniazmi, predávať firemné akcie, viesť peňažný denník, organizovať, lepšie komunikovať aj spropagovať svoje vlastné produkty predávané nielen na školách, ale i medzinárodne v štátoch Európskej únie.

Študenti aplikovanej ekonómie, teda členovia spoločnosti tak majú možnosť počas tohto roka viesť vlastnú firmu, získavajú prehľad v ekonomike, manažmente a podnikaní. Tento predmet pripravuje mladých nádejných podnikateľov do budúcnosti, kedy sa už budú vedieť zorientovať v ekonomickej problematike. Za svoju činnosť ukončenú 15. mája 2011 budú členovia firmy po záverečnom teste odmenení certifikátom.

Študentská spoločnosť (firma) môže mať najviac 25 členov a jedného vykonávajúceho, ktorým je na EGT Ing. Ladislav Čajko.

Už tradične má vo svojom názve iniciály našej školy EGT a týmto menom sa budú jej členovia počas trvania spoločnosti prezentovať, čiže názov musí zobrazovať vyššie hodnoty, ciele alebo

vlastnosti konkrétnej študentskej spoločnosti. Tohtoročná chcela svojím názvom poukázať a vyvyšiť vlastnú energickosť, keďže anglické slovo „energetic“ po preklade do slovenčiny znamená „energický“.

„Bolo ťažké dohodnúť sa na názve študentskej

spoločnosti, no nakoniec sme si vybrali **energetic** najmä pre našu chuť do práce a entuziazmu, ktorý verím, nás bude sprevádzať počas celého roka.

Naším cieľom je reprezentovať našu školu, Tisovec a dosahovať najlepší možné výsledky.

„Máme vysoké ciele, ale pevne veríme, že ich aj dosiahneme. Sme novou ambicióznou spoločnosťou s veľkými snami, plánnymi a cieľmi. Sme tím ľudí, ktorý spojil svoje pozitívne vlastnosti a vytvoril originálny celok prekypujúci životom“, povedala prezidentka študentskej spoločnosti Lucia Klimková.

Plánujeme vyrábať nielen produkty pre okrasu, či zábavu, ale aj veci s environmentálnou tematikou v záujme šetrenia našej planéty. Medzi takéto produkty patrí napríklad kuchynská zástera vyrobená z nerecyklovateľných igelitových tašiek, psie príslušenstvo, flip-flop šľapky, ale aj teplé slúchadlá na zimu aj na protest. Naším hlavným produktom bude koberec pre výuku základných

krokov zo spoločenských tancov venovaný nielen začiatkom, ale i tanečníkom, ktorí si tanečné kroky potrebujú zopakovať. Základné kroky tancov budú na tomto koberec graficky vyznačené.

Dúfame, že náš hlavný produkt splní svoj edukačný význam a prinesie do tanca nielen novo naučené

kroky, ale aj veľa zábavy.

Medzi členov študentskej spoločnosti energetic patrí mnoho umelecky talentovaných ľudí, čo by sme chceli využiť pri vzdelávacom bábkovom divadle. Jeho cieľom bude oboznámiť deti materských škôl a žiakov prvého stupňa základných škôl a ich rodičov s ekologickou problematikou a jednoduchou a zábavnou formou im ukázať jej možné riešenia. Taktiež využijeme našu znalosť anglického jazyka a do divadla zapojíme jednoduché anglické slovíčka, čím obohatíme divadlo o ďalší vzdelávací prvok a bude viesť k výučbe tohto cudzieho jazyka. Divadlo

obohatíme o piesne s vlastným textom a hudbou. Výrobu kulis, scenárov, textov a bábok si zabezpečíme vlastnými členmi.

Tiež plánujeme spoločenské, charitatívne aj športové akcie, o ktorých propagáciu sa postará náš marketingový tím. Veríme, že reklamou prilákame aj záujemcov z iných škôl a naskytnú sa nám príležitosti pre vzájomné spoznávanie.

Názov energetic s.s. je sprevádzaný našim mottom: „feel the energy“ - v preklade: „cíť tú energiu“, takže dúfame, že naša energia vložená do tohtoročného študentského podnikania bude viditeľná aj na našej práci. Budeme sa snažiť splniť nielen vlastné očakávania ale i tie vaše, pretože zmyslom akéhokoľvek podnikania je práve pohľad na spokojných zákazníkov využívajúcich firemné produkty alebo zabávajúcich sa účastníkov akcie zorganizovanej našou firmou energetic.

Dominika Kňazková

Veterinárne okienko Besnota, stále aktuálna téma.

V tomto článku by som sa chcela prihovoriť Vám, ktorí máte vzťah k zvieratkám, prípadne ich vlastnité a máte starosť o ich zdravie. V konečnom dôsledku tým chránite nielen seba, ale aj zdravie vašich blízkych a zdravie verejné. Tisovec je mesto obklopené divou a nespútanou prírodou, preto by sme mali vždy myslieť na to, že v týchto podmienkach je vždy vyššie riziko, že náš pes alebo mačka môžu prísť do kontaktu s chorobami, ktoré prenášajú divožijúce zvieratká a zvieratká túlavé. Preto Vás chceme teraz trochu viac oboznámiť s tou najnebezpečnejšou z nich a to je besnota.

Besnota domácich aj divých druhov teplotných zvierat je stále aktuálnym problémom v celosvetovom meradle. Je to smrteľné vírusové ochorenie, ktoré postihuje centrálny nervový systém. Spôsobuje ťažký a neliečiteľný zápal mozgu a jeho štruktúr. Ochorenie je sprevádzané veľmi ťažkými celkovými/horúčkami, apatia, nechutenstvo a i./a hlavne nervovými príznakmi, zmenami správania, agresivitou voči okoliu, napádanie človeka a iných domácich zvierat, požíranie nestráviteľných vecí, strach z vody – hydrofóbia, pretože v dôsledku obrny hltana zvieratá nemôžu prehĺtať, dôsledkom čoho je aj známa tzv. pena v papuli, čo nie je nič iné ako sliny, ktoré nedokážu prehĺtnúť. Treba upozorniť a to hlavne čo sa týka divožijúcich zvierat, na stratu plachosti. Liška, ktorá k Vám na lúke pribíha alebo sa motká zo strany na stranu, je vždy pravdepodobne besná. Neskôr u zvierat dochádza aj k obrne jazyka, ktorý visí z papule a zvierat ho už nedokáže ovládať. Veľmi typické sú zmeny na očiach. Zvieratá ako keby

škúľili, môžu mať nerovnomerne roztriahnuté zrenice, zatiahnuté tretie viečko. Pozdejšie sa objavujú celotelové poruchy pohybu, neskôr dochádza k ochrnutiu celého tela, dýchacích svalov a k smrti. Opisné príznaky sú typické pre toto ochorenie a predstavujú tzv. zúrivú formu besnoty. Často sa však stáva a to hlavne u mačiek, že sa objaví tzv. tichá forma ochorenia, ktorá je veľmi záľudná a chýbajú u nej hlavne prejavy agresivity. Zvieratá po objavení sa horúčky, malátnosti, nechutenstva prípadne iných príznakov, zalezia na tmavé miesto a tam aj uhynú. Sú aj iné formy tohto ochorenia, ale vyskytujú sa pomerne vzácné. Každopádne ochorenie sa po prepuknutí u jedinca končí smrteľne, aj keď sú známe prípady u ľudí, že došlo k vyliečeniu, avšak s ťažkými doživotnými následkami. Ochorenie sa prenáša slinami chorého zvieratá, či už pohryznutím alebo potriesnutím rany na koži, ako sú napríklad poškrabania. Nebezpečné sú hlavne hlboké pohryznutia. Inkubačná doba závisí od vzdialenosti poranenia od CNS/centrálnej nervovej sústavy. Nebezpečné z hľadiska krátkosti inkubačnej doby sú preto hlavne poranenia na tvári, krku, trupe a horných končatinách. Každé takéto poranenie je preto treba nutne urýchlene nahlásiť vášmu lekárovi a veterinárnemu lekárovi, ktorý musí dané zvieratá bezodkladne vyšetriť a takisto aj príslušnej poriadkovej policajnej službe.

Hlavným rezervoárom tohto ochorenia v našich podmienkach sú divožijúce mäsožravce ako líšky a vlci. Ale prenášať ho môžu aj iné cicavce, ako napríklad netopiere, verveře a iné hlodavce. U nás sú veľkým problémom hlavne túlavé psy a mačky, veľké mínus je aj veľký počet opustených a zanedbaných stavieb, kde sa potom radi nashujú populácie hlodavcov a netopierov.

Je treba sa vyvarovať kontaktu s túlavými zvieratami, zvieratami zrazenými autom a svojich domácich štvornohých miláčikov, strážcov alebo príjemných spoločníkov chrániť očkovaním proti tomuto ochoreniu. Toto očkovanie je u nás stále povinné raz ročne a neodkladné toho nariadenia je postihnuteľné a to hlavne ak váš pes alebo mačka poranila nejakého človeka.

Očkovanie je dostupné aj v našom meste a to denne v našej veterinárnej ambulancii na námestí v Tisovci. A čo robiť ak sa nám už stane taká nehoda a poraneniu sa nevyvarujeme? Okamžite si treba ranu vymyť teplou vodou a obvyčajným saponátovým mydlom, čo je veľmi dobrý dezinfekčný prostriedok. Obviazať a bezodkladne udať nahlásiť svojmu lekárovi, miestnej policajnej službe a veterinárnemu lekárovi, ktorí potom urobia príslušné opatrenia.

Ak sa udalosti vyvinú tak, že predsa len budete musieť podstúpiť preventívnu terapiu, ktorá u Vás zabráni prepuknutiu ochorenia, nemusíte sa ničoho obávať, tzv. injekcie do brucha sú už dávno minulosťou. Dnes je očkovanie a podávanie séra skoro bezbolestné a vykonáva sa ambulantne. Treba však upozorniť na to, že ak sa včas vec nerieši a objavja sa už prvé príznaky ochorenia, je neliečiteľné. Všetkým týmto nepríjemnostiam sa však dá predísť.

Jedným a veľmi jednoduchým riešením je už spomínané očkovanie. Je to teda na Vás, chovateľoch, ako sa postavíte k tomuto problému.

Akokoľvek iné otázky týkajúce sa tohoto alebo akéhokoľvek iného problému ohľadom zdravia vašich domácich miláčikov Vám zodpoviem v našej ambulancii na ulici Jozeffyho 39 v Tisovci.

MVDr. Petra Poláková, Veterinárna ambulancia "GRECH", Jozeffyho 39, Tisovec. Tel.č. 0908 532 982

Pavel Šifrik

Pri spomienke na Pavla Šifrika sa musíme vrátiť do rokov 1936 – 1939, keď v Španielsku zúrila občianska vojna. Jej korene boli v dlhodobej spoločenskej a ekonomickej kríze ktorá zastihla Španielsko po prvej svetovej vojne.

Kríza viedla k radikálnosti v spoločnosti a v krajine prevládala značný chaos. Proti sebe stáli ľavicoví republikáni a pravícovi nacionalisti, pritom obidve skupiny boli zložené z viacerých diferencovaných frakcií a hnutí.

V roku 1936 sa komunisti, socialisti a republikáni združili do ľudového frontu a zvíťazili vo februárových voľbách. Ľudový front začal vládnuť pod veľkým vplyvom komunistov a jeho hlavným cieľom bolo nastoliť diktatúru proletariátu. Tradične konzervatívna armáda sa 18. júla 1936 vzbúrila proti vláde a pridala na stranu prívržencov fašizmu. Povstalci si zvolili svoju vládu, na čelo ktorej sa dostal generál Francisco Franco. Krajina bola vzájomným bojom postupne rozdelená a každá strana ovládala približne polovicu územia štátu.

Svet oficiálne zostal neutrálny, ale jednej aj druhej strane začali pomáhať niektoré štáty, podľa toho, aké mali v oblasti záujmy. Bolo to najmä Nemecko a Taliansko, ktoré pomáhalo nacionalistom a generálovi Francovi a to predovšetkým dodávkami zbraní. Do bojov boli tiež nasadené nemecké a talianske dobrovoľné jednotky. Sovietsky zväz a spriatelnené štáty pomáhali zbraňami republikánom. Komunistické strany vo všetkých štátoch vyhlásili nábor dobrovoľníkov –interbrigadistov. Prihlásilo sa takmer 35 000 dobrovoľníkov z 52 štátov. Z bývalej Československej republiky približne 1500, medzi nimi aj Pavel Šifrik z Tisovca.

Pavel sa narodil dňa 16.septembra 1909 v Tisovci. Otec Pavel Šifrik ťažko pracoval ako kováč v miestnych železiarňach. Matka Emília, rodená Gajerová, sa starala o domácnosť a dve malé deti. Po smrti otca starší syn Ján začal pracovať pri železnici a mladšieho Pavla dala matka do učenia. Ako syn chudobnej vdovy nemohol na štúdiá veľmi pomýšľať. Vyučil sa za stolára, no živil sa len príležitostnou prácou, pretože na zriadenie stolárskej dielne neboli peniaze. Ťažké sociálne pomery v období po svetovej kríze, ako aj jeho presvedčenie a vízia v lepšiu budúcnosť, ho priviedli do Komsomolu

a neskôr do komunistickej strany. Tak ako mnohí mladí ľudia aj on zareagoval na výzvu Kominterny ako aj strany, ktorá vyhlásila nábor dobrovoľníkov do medzinárodných brigád. Napriek odhováraniu matky, staršieho brata ako aj kamarátov, bol medzi prvými dobrovoľníkmi, ktorí sa prihlásili, aby pomohli demokratickému Španielsku v jeho boji proti fašizmu. Spolu s ním sa potom prihlásili aj niektorí jeho kamaráti, ale neskôr si to rozmysleli a preto odcestoval sám. Po namáhavej ceste s ďalšími dobrovoľníkmi docestovali do Španielska, kde boli sústredení v Albacete. Toto mesto leží asi 260 km juhovýchodne od Madridu. Práve tu bolo veliteľstvo a výcvikový tábor medzinárodných brigád. Prvá skupina v počte 650 dobrovoľníkov sem dorazila 14. októbra 1936 a koncom mesiaca ich tu bolo vyše 3500. S veľkou pravdepodobnosťou bol medzi nimi aj Pavel Šifrik.

Koncom októbra a začiatkom novembra roku 1936, keď prebiehali boje aj o Madrid, sa pravdepodobne Pavel už nachádzal na jednom z bojísk v provincii Cordoba, približne 300 km južne od Madridu. Tu v tom čase bola jedna z frontových línií znepriatelených strán. Tu sa jeho stopa vo vojnovom chaose stratila. Po dlhom mlčaní začala pani Emília Šifriková s nezištnou pomocou Dr. Vladimíra Clementisa pátrať po svojom synovi. Z korešpondencie sekcie Československých dobrovoľníkov v Španielsku zo dňa 22. januára 1938 neskôr vyplynulo, že dobrovoľník - interbrigadista Pavel Šifrik padol dňa 24. decembra 1936 pri mestečku Villa del Río v provincii Cordoba v južnej časti Španielska. Podľa ohľadov zraneniam, ktoré utrpel v boji a v tomto mestečku bol aj pochovaný. Túto informáciu vedenie sekcie dobrovoľníkov získalo od jeho bývalých spolubojovníkov, ktorých sa už neskôr nepodarilo vypátrať.

Ústrižok z novin zo dňa 22.apríla 1938 pod názvom Drobné správy z Tisovca píše:

„V týchto dňoch došla zaručená správa z Paríža, že v španielskych bojoch na strane vládnych padol tisovský občan Pavel Šifrik. Bojov v Španielsku sa zúčastnil od samého počiatku“

Na dopis pani Šifrikovej adresovaný dňa 26. apríla 1938 Španielskemu veľvyslanectvu v Prahe prišlo vyrozumienie o začatí pátrania po nezvestnom Pavlovi. Oficiálna odpoveď od španielskeho Chargé d' Affaires v Prahe, pána Dominga Aragóna, prišla až dňa 24.novembra 1938. Na základe citovaného úmrtného listu len potvrdzuje už známu skutočnosť o smrti Pavla

Šifrika. Nič nové o okolnostiach ani mieste úmrtia neboli oznámené. Podrobnosti a širšie rodinné súvislosti ešte dodatočne po rokoch zisťuje dotazníkom z 8 júla 1948 Ministerstvo národnej obrany, kancelária čs. légii v Prahe. Informácie o padlých v Španielsku v tom čase zbieralo aj Združenie bývalých španielskych dobrovoľníkov v Bratislave.

Na pamiatku Pavla Šifrika bola na jeho rodnom dome v Tisovci na Skaličke dňa 26.augusta 1962 odhalená pamättná doska. Na návrh Samuela Krišku a Bedřicha Poláka bola jeho menom pomenovaná ulica na Skaličke. Na doske, ktorej autorom bol učiteľ Bedřich Polák, je vyryté:

„ V tomto dome sa narodil súdruh Pavel Šifrik ktorý ako interbrigadista r.1936 padol hrdinskou smrťou v bojoch za demokratické Španielsko“

Druhá pamättná doska bola umiestnená na budove mestského úradu v Tisovci s textom:

„V tomto meste sa 16.9.1909 narodil súdruh Pavel Šifrik ktorý ako interbrigadista padol dňa 24.12.1936 hrdinskou smrťou v meste Villa del Río, v bojoch za demokratické Španielsko“.

V Prahe dňa 1. októbra 1966 mu prezident Československej socialistickej republiky Antonín Novotný udelil štátne vyznamenanie **Rad červenej hviezdy s diplomom „in memoriam“**. Bolo to ocenenie za jeho účasť v boji proti fašizmu na území Španielska. Dňa 6.marca 1990 rada MsNV v Tisovci schválila, aby vyznamenanie a diplom prevzala pani Viera Muráriková, rod. Šifriková, dcéra Jána Šifrika.

Občianska vojna v Španielsku bola vlastne bojom dvoch diktatúr v jednej krajine. Oficiálne skončila 1 apríla 1939, ale vojenská diktatúra pokračovala až do smrti generála Franca v roku 1975. Presný počet obetí občianskej vojny nie je známy. Predpokladá sa, že počas vojny našlo smrť a utrpenie až milión Španielov ako aj občanov a interbrigadistov z ostatných, najmä európskych krajín.

Dnes má historické mesto Cordoba v Andalúzii vyše 350 000 obyvateľov. Je to moderné veľkomesto s bohatou históriou. Albacete má dnes vyše 170 000 obyvateľov a bol tu postavený veľký pamätník obeť občianskej vojny. Necelých 40 km východne od Cordoby leží mestečko Villa del Río, ktoré má dnes približne 7500 obyvateľov. Leží v pomerne suchej rovinatej oblasti južného Španielska. Tu niekde sa odohrávali boje, v ktorých pred 74 rokmi našiel svoju smrť a posledný odpočinok 27 ročný tisovský rodák Pavol Šifrik.

Ing. Dušan Hutka

Jedno pod'akovanie a dve oznámenia

v mene OZ Zbojská, o.z. a spoločnosti Zbojská, s.r.o. chcem touto cestou pod'akovať za ústretovú pomoc pri realizácii II. ročníka nadregionálnych majstrovstiev v zabíjačke 2010, ktoré sa konali 4.12.2010 v sedle Zbojská, v k.ú. Tisovec. Ďakujeme mestu Tisovec za bezplatné zapožičanie aparatury, suchého WC a drevených stánkov. Taktiež ďakujeme Ing. Petrovi Mináčovi za venovanie darov pre súťažiacich mäsiarov.

- oznámenie 1.

Spoločnosť Zbojská, s.r.o. vypracovala projekt vybudovania „Náučného chodníka Jakuba Surovca“, v rámci ktorého boli uskutočnené terénne úpravy turistickej trasy, turistické označenie chodníka a vybudovanie 6 ks informačných panelov, ktoré sú venované nasledovným témam, a to histórii sedla Zbojská, vrchu Remetisko, PR Čertova dolina, lesníctvu, ovčiarstvu a ozubnicovej železnici. Projekt bol podporený nenávratným finančným príspevkom z grantu „Šanca v našom

mikroregión“ vo výške 380,00 € od Mikroregiónu Muránska planina, z grantu „Naštartujme s Partnerstvom Muránska planina – Čierny Hron vo výške 400 € od VSP Muránska planina – Čierny Hron a z dotácie VUC vo výške 300 €. Projekt bol dofinancovaný z vlastných finančných prostriedkov vo výške 1 240 €.

- oznámenie 2.

OZ Zbojská, o.z. vypracovalo tiež projekt propagácie „Náučného chodníka zbojníka Jakuba Surovca“, v rámci ktorého bol vytvorený propagačný materiál v anglickom, ruskom a v nemeckom jazyku a to preklad 6 ks panelov, ktoré sú umiestnené na trase chodníka a v rámci neho bola zabezpečená tlač anglických a ruských propagačných materiálov v počte 100 ks. Projekt bol podporený nenávratným finančným príspevkom z grantu „Naštartujme s Partnerstvom Muránska planina – Čierny Hron vo výške 360 € od VSP Muránska planina – Čierny Hron a dofinancovaný z vlastných finančných prostriedkov vo výške 140,-€.

Za OZ Zbojská, o.z. a spoločnosť Zbojská, s.r.o. Ing. Katarína Mešková

Spoza dverí ZŠ

Ani sa mi veriť nechce, že už celý mesiac pretiekol uponáhľaným časom. Opäť je čas na malú sumarizáciu aktivít našich detí a ich učiteľov za mesiac november. Aby to však nebolo také jednoznačné, pripomeniem ešte tri akcie za mesiac október.

V prvý deň poslednej dekády mesiaca október žiaci 6. ročníka spojili dve akcie do jednej a výsledok bol veľmi zaujímavý. Na pôde ZŠ v školskej knižnici sa práve v Medzinárodný deň školských knižníc uskutočnila netradičná hodina literárnej výchovy nazvaná Hodina s Ezopom. Žiaci oboch tried s PaedDr. A. Keletiovou a Mgr. B. Gandžalovou pripravili hodinu literatúry, ktorej nosnou témou bola bájka. Žiaci čítali, prednášali, počúvali, hľadali inotaje, analyzovali hlavné postavy, ba dokonca dve bájky zdramatizovali. Bolo sa na čo pozerat! Nevšednú vyučovaciu hodinu spestril svojim zvučným prednesom aj Dušan Kojnok. Celý projekt zastrešovala vedúca školskej knižnice Mgr. L. Sihelská, ktorá samozrejme k záveru, spolu s Mgr. M. Svobodovou, všetkým srdečne poďakovala za odučenú hodinu „trochu inak“!

Žiaci II.A a III.A triedy sa zúčastnili milého stretnutia troch generácií v DDaDSS v Tisovci. S pripraveným programom srdečne pozdravili seniorov pri príležitosti Mesiaca úcty k starším. Básničkami, pesničkami i tancom spríjemnili „skôr narodeným“ obyvateľom netradičné popoludnie, a tak prejavili úctu, pochopenie i vďaka za ich celoživotnú prácu. Stretnutie určite nebolo posledné a tri generácie sa iste stretnú i v budúcnosti.

28. októbra v literárnej súťaži Dobšinského rozprávkový Gemer (vlastná tvorba) sa na peknom 3. mieste umiestnil náš začínajúci literárny talent Miroslav Búr z V. A triedy. Prvé kroky s ním absolvovali iste rodičia, ale s poslednou úpravou pomohla Mgr. K. Hutkovej. Odvahu odkryť svoje literárne práce mali aj ďalší jeho spolužiaci Dominik Cavar, Filip Lacko, Júlia Mešková, Pavel Šebo, z V.B Natália Danková, z VII.A Patrícia Zvarová a z VIII.A Rebeka Magyarová. Všetkým blahozeláme a želáme veľa tvorivých nápadov.

Teraz je už načase prehupnúť sa hupkom-dupkom do novembra. Hneď v jeho tretí deň vážne zasadala Rodičovská rada. Jej hlavným bodom bolo spravodlivo rozdeliť euráčky do jednotlivých krúžkov, na lyžiarsky výcvik, či cestovné na súťaže. (Škoda, že nie sme okresným mestom, koľko by sme ušetrili!!)

Veľkým dňom bol pre piatakov 9. november. Práve v tento deň si do školy mohli priniesť, samozrejme okrem dobrej desiatej a čajiku, len čierne pero a rysovacie potreby. (Mobil v žiadnom prípade!) Prečo? Nuž preto, aby sa zapojili do projektu KOMPARO. Overia si v ňom svoje vedomosti zo slovenského jazyka a matematiky. Táto nezávislá interná i externá evaluácia je už celoeurópskym trendom a na Slovensku sa do nej zapojilo v tomto termíne 777 základných škôl s viac ako 27 000 žiakmi. Aký bude výsledok, uvidíme!

Oveľa lepšie ako naši piataci sa mali o dva dni najmladší žiaci školy. Usmievaví a hraví prváčikovia sa, pod vedením Mgr. A. Demianovej a Mgr. D. Dianiškovej, zúčastnili otvorenej vyučovacej hodiny prírodovedy v reštaurácii Centrál pod názvom „Čo a kedy jedávam“. Cieľom tejto aktivity bolo viesť žiakov k správnej výberu takých jedál na raňajky, obed i večeru, ktoré budú podporovať nielen ich zdravie, ale aj správny rast a vývoj. Po príchode do krásneho prostredia sa detičky slušne usadili k pekne prestretým stolom a postupne si objednávali z vopred pripraveného jedálneho lístka. Potom už len ukázkovo stolovali, používali príbor, ticho a kultivovane sa zhovárali, no a na záver, samozrejme zaplatili účet. Vzorne sa podpísali do pamätnej knihy reštaurácie Centrál a tetám kuchárkam zaželeli veľa chuti, elánu a dobrých nápadov pri varení rôznych dobrôt. A my ostatní, trošičku aj závidíme, aj cítime vo vzduchu úžasnú vôňu palacínok, ale zároveň dúfame, že takéto formy vyučovania prinesú žiakom nielen pekné zážitky, ale obohatia aj ich estetické vnímanie a čítanie. Za ústretovosť ďakujeme Silvii Remperovej.

Sobota, 13. november. Kým väčšina Tisovčanov „utekala“ na Tisovský jarmok, odhodlaní turisti z turistického krúžku, smerovali do prírody. O 10.-tej hodine sa stretli pred ZŠ. Prvým cieľom ich túry bolo Vachtové jazierko, ktoré zúčastneným členom priblížila vedúca krúžku B. Posuchová. Rozpovedala svojím zverencom zaujímavosti o jazierku i o vzácné vachte trojlístie. Ďalšie kroky milovníkov prírody smerovali do Hanovho, ku Kriškovie chaty. Cestou sa pokochali krásnym okolím Tisovca, zopakovali si názvy okolitých kopcov, prebrdili suchou nohou potok, stretli stádo pasúcich sa (v novembri!!) oviec a šťastne, no najmä hladne dorazili k chate. Tu si pozhľadali všetko potrebné na založenie ohňa, spravili ohnisko a nedočkavo opekali špekačky. Hladosom veľmi chutili. Pochitvo „zadymeni“, ale šťastní, sa vrátili späť do Tisovca.

A je tu ďalšia sobota. Vraj oddych. Ten si zamenili za prácu, maľovanie, sadrovanie, upratovanie ochotní rodičia z V.A triedy. Pani Vetráková, Kováčová, Cavarová, Bálintová, Lacková a páni Šebo a Ďurian. Pravá spolupráca triednej učiteľky Mgr. K. Hutkovej a rodičov. Výsledok – moderný estetický interiér učebne, na ktorý sa poskladala celá trieda.

V pondelok 22. novembra zavítal do školy predseda Speleoklubu Tisovec Ivan Kubíni. Pútavo vyrozprával zaujímavosti z histórie, i zo súčasného života tisovských jaskyniarov. Otázkam nebolo konca-kraja. Detské očka žiarili pri sledovaní starších fotografií i súčasných videozáberov. Našťastie, či na nešťastie, si so sebou pozabudol vziať svojich kamarátov z jaskynných hĺbín, a tak ich zvedavým tretiakom a štvrtiakom ukázal len pomocou videoprodukcie. Škoda, veď sa takto nedozvieme, kto by viac píšťal, deti, netopieriky, či pani učiteľky... No nič to, vynahradia si to na slúbenom jarnom zostupe do niektoej z našich nádherných jaskýň. Nepridáte sa?

Perné chvíle na súťaži Excel florbal cup prežíval po dva dni – 23. a 25. novembra Mgr. M. Petrok v Banskej Bystrici. Veď naši mladší i starší žiaci postúpili do krajského kola, kde nás, prvýkrát, pekne reprezentovali. Zabsorbovali dôležité fínsy, ktoré v budúcnosti iste využijú. Držte sa, chlapci!

Statočne sa držali aj naši deviataci, ktorí presne 25. novembra prekonalí jednu zo skúšok dospelosti. Absolvovali totiž psychologické testy. Tie sú súčasťou práce Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Rimavskej Sobote, známe pod skratkou Proforient. Vďaka nim zistia, aké majú najlepšie schopnosti, záujmy a osobné predpoklady na správny výber svojho životného povolania.

Posledný deň – 30. november. Žiaci 8. a 9. ročníka sa zúčastňujú tichého sprievodu centrom mesta pri príležitosti Svetového dňa boja proti HIV/AIDS. V ruke zapálená sviečka, na kabátoch a vetrovkách červené stužky. AIDS. Celosvetová hrozba. V pozadí znie úžasný hlas Freddie Mercuryho. Na nádvori mestského úradu plynú slová básnika Jána Mertaša z úst Bibiány Dianiškovej. Juraj Brož odkrýva históriu, prvé náznaky, prvé úmrtia ľudí nakazených vírusom HIV. Otrásne štatistiky, ešte strašnejšia vízia do budúcnosti. Tu niet nad čím rozmyšľať, tu treba konať, odkrývať zákernosť choroby najmä pred mladými ľuďmi, aby bola budúcnosť, aby bola bezpečná láska, aby bola ďalšia a ďalšia zdravá rodina. Za organizáciu akcie treba poďakovať predsedníčke Slovenského červeného kríža v Tisovci Mgr. Miroslave Bancíkovej a jej mladým spolupracovníkom.

„Hurá, o chvíľu sú Vianoce!“ počuť čoraz častejšie z úst našich detí. No skôr, ako začneme ozaj vypekať, všetkých Vás srdečne pozývame do kinosály MsKS 10. decembra o 16.00 h. na tradičnú Mikulášsku šarádu. Nebojte sa a pridte, veď rožkatý čertisko zoberie so sebou len tých najneposlušnejších...

Za celý kolektív ZŠ Dr. V. Clementisa – Mgr. Marta Svobodová.

P.S. Nezapadnite na našu fotogalériu!

Deň so sestričkou

Keď ráno dosnívam svoje sny, viem, že deň bude úžasný. Ako hrubý konár chráni vetvičku, ja tiež strážim svoju sestričku.

Hneď sa k nej rozbehnem, dám jej veľkú pus. Takú „bratskú“, podľa jej vkusu. Ona otvorí na mňa očka, ako motýľ – babôčka.

Jej krásne očka zosmutnejú, keď idem do školy, ale keď ma počká, vždy sa rozosmejú ako modrofialová cvočka.

Keď dobre sa najem a všetko naučím, v náručí jej potom skončím.

Moja sestra milená občas je aj zdivená. Vždy sa radi máme, keď sa spolu hráme.

Šibalstvo, to jej veru svedčí, nikto ju tak ľahko nepresvedčí. Poznate ju, čo by nie, veď to moja sestra je.

Nastal čas kúpania, už bolo dosť hraní a bez veľkej naháňacky popraceme svoje hračky.

Pozrieme si večerníček „Dobrodružstvá Macka Uška“ a kým ma nechytí sniček, v tichej tme preletí muška, veď zajtra na mňa čaká ďalšia sestričkina skúška.

Mirko Búr, 10 ročný, V.A

Tisovská ZUŠ na VŠMU v Bratislave

ZUŠ v Tisovci dostala pozvanie účinkovať v programe Mladý tvorca na rozhraní – Nová slovenská tvorba na Vysoké škole múzických umení (VŠMU) v Bratislave 12.11.2010. Prezentovali sme skladbu Prof. Juraja Hatríka: Modlitba za lásku na text Františka Bábela. Komorný orchester našej školy hral v zložení: Vojtech Oláh – soprán saxofón, Romana Kordíková – priečna flauta, Lívia Vančíková – klarinet, Mgr. Milan Matucha – gitara, Kristián Struhár, Mgr. Ľubica Sabová – akordeón, Bc. Hajnalka Vargová – klavír. Sólovo si zaspievala Mgr. Marta Svobodová. Priamo na VŠMU v rámci generálky sme mali zhrávku s detským speváckym zborom zo ZUŠ Kresánka. Po koncerte „naša“ Martuška nestihala prijímať úprimné gratulácie. Blahoželali jej jednak rodičia účinkujúcich detí zo zboru, ale jej krásny lyrický soprán ocenili aj prítomní profesori z VŠMU. Sám autor, profesor Hatrík bol nadmieru spokojný. Účinkovanie na pôde VŠMU nie je každodenné, bola to pre nás veľká pocta. Všetci sme nesmierne radi, že sme dôstojne reprezentovali našu Základnú umeleckú školu, aj mesto Tisovec. Týmto chceme poďakovať za finančnú podporu Ing. Petrovi Mináčovi a Ing. Valérii Huňovej, ako aj Domovu dôchodcov v Tisovci za dopravu.

Kolektív ZUŠ

Predám 4-izbový byt v Tisovci na Daxnerovej ulici. Byt sa nachádza na 8 poschodí. V byte sú 4 izby, kuchyňa, WC, kúpeľňa, balkón a pivnica. Byt je v pôvodnom stave, bytový dom je zateplený. Cena 9000,-€ pri platbe v hotovosti. 0918 717216

Predám sklápaciu garáž na Štefánikovej ulici. Cena 300,-€ 0944 258327

Predám dve kreslá aj po jednom, lacno, farba žltorhorčicová. Cena dohodou. 5493380

Úvery pre každého už od 150 Eur, konsolidácia starých úverov. 0917 754033

PROGRAM „KINA POD HRADOVOU“ V DECEMBRI

7.12. utorok 19.00	Jedz, modli sa, miluj – USA Hrajú: Julia Roberts, Richard Jenkins, Billy Crudup, James Franco, Javier Bardem, Viola Davis, Hadi Subiyanto... Slovenské titulky. Dráma, MP od 12 r., 133 min., vst. 1,85 €
14.12. utorok 19.00	(K)lamač srdc – Franc. Romain Duris a Vanessa Paradis. Ďalej hrajú: Andrew Lincoln, François Damiens, Julie Ferrier, Héléna Noguerra... České titulky. Komédia, MP od 12 r., 105 min., vst. 1,85 €

Pripravujeme na január 2011

- 18.1. **Ghost Writer** triler
25.1. **Machete** akčný
28.1. **Katka** dokumentárny s drogovou tematikou

DIELIK – miesto oddychu na Vašich cestách po území Partnerstva Muránska planina – Čierny Hron

- to je názov projektu, realizovaný vďaka grantového programu „Naštartujeme s Partnerstvom MP – ČIH“ a spolufinancovaný z Partnerstva Muránska Planina – Čierny Hron.

Cieľom tohto projektu bola stavba nového prístrešku pre turistov v lokalite Tisovec – Dielik. Projekt bol realizovaný v priebehu mesiacov október a november 2010.

Prístrešok sa podarilo postaviť predovšetkým a vďaka finančnej podpore

Partnerstva Muránska Planina – Čierny Hron, ale aj mnohých ochotných ľudí a za podpory niekoľkých organizácií. Výsledkom tohto úsilia všetkých zainteresovaných sme prispeli k zatraktívneniu tejto oblasti a taktiež k spríjemneniu oddychu širokej verejnosti v krásnom kúte Národného parku Muránska planina. Dúfame, že miesto bude príjemným spostením na potulkách po území Partnerstva Muránska planina – Čierny Hron a

čiastočne prispieje k zviditeľneniu nášho regiónu.

Teraz by som chcela verejne poďakovať všetkým tým, ktorí svojou vlastnou prácou, alebo finančnou podporou taktiež prispeli k želanému výsledku.

Stavebný projekt: Ing. Jaroslav Hecko

Príprava terénu: CSM Tisovec a.s., Combin s.r.o. závod Tisovec, Mesto Tisovec

Dodávka stavebného materiálu: Lesné združenie POJANA, Mestské lesy Tisovec s.r.o., Ing. Jaroslav Hecko, Roman Rončák

Stavebné práce: Rudolf Keleti, Dušan Chamula, Zdeněk Martiniák, Zdeněk Pochop, Igor Vlček,

Finančná pomoc: Ing. Peter Mináč, Ivan Hujbert, Ing. Zuzana Svinčiaková

Dokončovacie práce: Ing. Róbert Buchta, Vlado Košičiar, Roman

Rončák, Róbert Rončák

Maliarske práce: Romanka Rončáková, Jana Rončáková, Adriana Mat'ková

Ďalšia výpomoc: Vladimír Pašiak, Ing. Karol Kubín, Ján Leško,

Ing. Ľubomír Vach, Radoslav Krajčí, Július Krajčí, Ing. Katarína Mešková

ĎAKUJEM

Jana Rončáková, zodpovedná za projekt

PESTRÁ PONUKA KALENDÁROV

Služby mesta Tisovec, s.r.o. vo svojej predajni KNÍHKUPECTVO INFO ponúkajú už v predstihu *stolové a nástenné kalendáre a diáre na rok 2011.*

Stačí prísť a vybrať si spoločníka do domácnosti na budúci rok, pretože teraz je ten správny čas, kedy je ponuka bez obmedzenia a je tu možnosť výberu zo všetkých typov, žánrov a veľkostí.

Kalendáre v takomto širokom sortimente nájdete v Tisovci iba v našej predajni.

A v takejto pestrej ponuke sú k dispozícii len do vypredania zásob.

Súčasná ponuka predstavuje celkom až 78 druhov!

Tešíme sa na Vašu návštevu.

Kníhkupectvo INFO
Tisovec

Divadelný Súbor Daxner

Vás pozýva na

4. DIVADELNÝ BÁL

14. 1. 2011 o 19:00 hod.

v spoločenskej sále MsKS Tisovec

HUDBA: SKUPINA EXIL

www.exil.sz.m.com

HOSTIA:

KÚZELNÍK MAERS

www.maers.sk

FÁBER DANCE SCHOOL

Ukážky spoločenských tančov

TOMBOLA

V stupné: 14 €

V cene: prípitok, večera, 1/2 litra vína, káva, kapustnica

Predpredaj vstupeniek: Kníhkupectvo na námestí, MsKS Tisovec